

LOVEC

za mlade

Lovec, CVIII. letnik, št. 1-12/2025

BELA OMELA – NADLOGA ZA DREVO ALI HRANA ZA DIVJAD?

Bela omela je zelo zanimiva rastlina, saj jo vidimo rasti le v krošnjah drugih dreves. Za drevo je pravzaprav precejšnja nadloga, saj mu odvzema hranilne snovi in vodo. Na mestu, kjer se s svojimi koreninami zaraste v drevo, so veje bolj krhke in se hitro prelomijo. Bele in lepljive plodove bele omele zelo radi zobajo ptice. Pernate prebivalke so tudi krive, da se bela omela tako hitro širi med drevesi. V ptičjih iztrebkih se namreč skrivajo lepljiva semena, ki vzklijejo kar tam, kjer jih ptice odložijo – v drevesni krošnji. Ptica, ki se nadvse rada prehranjuje z belo omelo, je carar in jo z drugim

imenom imenujemo omeložer.

Lovci lahko pozimi iz drevesnih krošenj odstranjujejo grmičke bele omele. Pustijo jih kar pod drevesom, saj jih v varnem zavetju noči zagotovo pridejo pohrustat srne, jeleni in drugi lačni rastlinojedci, ki imajo v zimskih mesecih v naših gozdovih precej revno izbiro hrane.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

BELA OMELA IMA

LEPLJIVE JAGODE, V KATERIH STA PO

SEMENI.

BELA OMELA IMA _____ LEPLJIVE JAGODE, V KATERIH STA PO _____ SEMENI.

VEDNOZELENI GRMIČKI

SO POZIMI TUDI HRANA ZA

VEDNOZELENI GRMIČKI _____ SO POZIMI TUDI HRANA ZA _____.

Dobro razmisli ... in pojdi v gozd!

* Kakšen je pomen bele omele za gozd? Katere vrste imajo od nje korist in katere ne?

* Iz bele omele so nekoč izdelovali lepilo, s pomočjo katerega so lovili manjše ptice. Zato nekateri beli omeli še dandanes rečejo kar ptičji lim, čeprav lov na ptice pevke že dolgo ni več dovoljen. Razišči, kaj pomeni ljudski rek, da se kdo ujame na limance?

*Pojdi v travniški sadovnjak ali v gozd in poišči belo omelo na drevju. Dobro si ogledj, kako raste, in pripravi okusno zimsko malico za gozdne rastlinojede.

KDO SE SKRIVA V TEM ROVU?

Ptice gnezdijo v drevesnih krošnjah, srne svoje mladiče vodijo v visoko travo in goščave, nekatere druge gozdne živali pa si svoje varno zavetje izkopljejo kar pod površjem gozdnih tal. Tam se počutijo najbolj skrite in varne pred nevarnostmi zunanjega sveta. Katere živali pa živijo v podzemnih rovih, ki so si jih z urnimi tačkami izkopale kar same?

Najpogostejša in največja prebivalca podzemnih rogov sta lisica in jazbec. Če v rovu živi lisica, potem njeno domovanje imenujemo lisičina, če pa ima v rovu svoje skrivališče jazbec, potem je to jazbina. Jazbine so čiste in snažne, medtem ko so lisice prave umazanke. Pred lisičinami in tudi v njih namreč nemarno puščajo ostanke svoje hrane in iztrebke. Včasih se zgodi, da v rovih živita obe vrsti hkrati. Morda pa kdaj v gozdu v večernem mraku uzrete še eno skrivnostno in redko žival, ki živi v naših gozdovih. Jazbecu ali lisici lahko ukrade njuno podzemno domovanje in si ga kar prisvoji. To je rakunasti pes, ki sicer prihaja iz Azije, pa vendar ga občasno vidimo tudi v naših gozdovih.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLEDJ ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

V _____ POD ZEMLJO SI SVOJ BRLOG NAREDIJO

V _____ POD ZEMLJO SI SVOJ BRLOG NAREDIJO _____ IN _____

SE NAJRAJE PREHRANJUJE Z _____

_____ SE NAJRAJE PREHRANJUJE Z _____

, KI JE IZ PASTI UŠLA, V _____

SE VEČ NE VRNE! (slovenski pregovor)

_____, KI JE IZ PASTI UŠLA, V _____ SE VEČ NE VRNE!

Dobro razmisli in pojdi v gozd!

* Pojasni stalno besedno zvezo v slovenskem jeziku: lisica je tatca in lisica je zvita. Kakšne lastnosti ima oseba, ki bi jo lahko opisali kot zvito?

* Ali veš, kje domujejo lisice in jazbeci? Kako bi prepoznal podzemne rove obeh vrst? Povprašaj lovca in skupaj se sprehodita skozi gozd. Dobro opazujta, kje imajo te živali svoja skrivališča. Če se bosta odpravila v gozd v mraku, bosta morda videla lisico ali jazbeca, kako se odpravlja na večerni lov.

VRANE

Le kdo ne pozna ptic iz velike družine vran, ki jih lahko vidimo okrog naših domovanj? Med vrane, ki jih lovci lahko lovijo, sodijo šoja, sraka in siva vrana, medtem ko so poljska in črna vrana, krekovt, kavka, planinska kavka in krokar zavarovane vrste.

Vrane so med najbolj inteligentnimi pticami. Orehe so se naučile razbijati tako, da jih mečejo na cesto in počakajo, da jih avtomobili zdrobijo. Ko avto odpelje, hitijo pobirati hranljiva orehova jedrca. Prepoznajo tudi obraze ljudi in si zapomnijo tiste, ki so jim kdaj želeli škodovati.

Črna in siva vrana sta zelo prilagodljivi vrsti in živita v človekovi bližini, medtem ko je glavno šojino območje gozdnat prostor. Šoje prepoznamo po modrikastih perutih in rjavem telesu. So prave gozdne policajke, saj zaženejo pravi vik in krik, kadar se v gozdu pojavi neželen obiskovalec. V jeseni pridno nabirajo želod in ga shranjujejo v shrambice v zemljo, ki jih lahko najdemo po celotnem gozdu. Pozimi se s shranjenimi želodi hranijo in če na katero shrambo pozabijo, naslednjo pomlad iz zemlje pokukajo mladi hrasti. Kako popolno sožitje med pticami in drevesi, ali ne?

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLEDJ ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

LAHKO LOVIJO

IN SIVE

_____ LAHKO LOVIJO _____, _____ IN SIVE _____.

V

NABIRA

IN GA SHRANJUJE V SHRAMBICE V ZEMLJO.

_____ V _____ NABIRA _____ IN GA SHRANJUJE V SHRAMBICE V ZEMLJO.

NE POBIRAJO

BLIZU BRANE. (slovenski pregovor)

STARE _____ NE POBIRAJO _____ BLIZU BRANE.

Dobro razmisli ... in pojdi v gozd!

* Pojasni stari slovenski modrosti: Vrana vrani ne izključe oči in Stare vrane ne pobirajo črvov blizu brane. V katerem primeru bi jo uporabili?

* Ali veš, kako se oglašajo šoje? Z lovцем se sprehodita skozi gozd in pozorno poslušajta, kdaj vaju bo oprezna ptica opazila in s predirljivim zvokom drugim prebivalcem gozda sporočila, da sta v gozdu. Na travnikih in v bližini naselij pa opazujta sive in črne vrane. Pozanimaj se, kakšno škodo lahko te ptice naredijo kmetom na njihovih pridelkih.

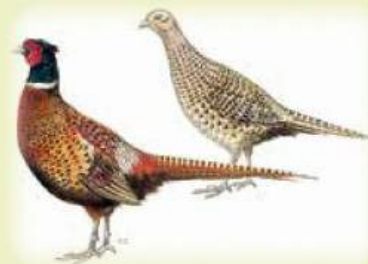

FAZAN

V očeh mnogih ljudi je fazan ena izmed najlepših ptic. Prav zaradi svoje lepote so ga umetno naselili širom po svetu, čeprav je njegova prava domovina Azija. V Evropo so ga prinesli že v antičnem času.

Fazani imajo čudovito zlato rjavo perje in zelo dolg rep, medtem ko fazanke niso tako opazne, saj so od fazanov manjše in so grahaste sive barve. V svetu ptic je namreč pogosto tako, da so samci bolj pisano in bahaško obdani s perjem, medtem ko so samice dolgočasnejših barv.

Fazani živijo predvsem v nižinskem in gričevnatem svetu, kjer se prepletajo ekstenzivno obdelani travniki, manjše zaplate gozdičev in žive meje. Ekstenzivno obdelani travniki so naravni travniki, kjer travo kosijo le enkrat ali dvakrat na leto, kmetje pa ne uporabljajo umetnih gnojil in pesticidov. Fazani poleg prostranih travnikov potrebujejo tudi kritje v grmovju, zato jim stari odrasli gozdovi ne ustrezajo. V intenzivno obdelani kmetijski krajini, kjer pogosto kosijo, škropijo in gnojijo, se ptice nikamor ne morejo skriti, zato jim lovci pomagajo tako, da v okolju varujejo območja, kjer so za fazana najugodnejše razmere. Takšna okolja imenujemo remize. V njih najdejo različne živali hrano in zavetje, kjer lahko v miru vzgajajo svoj naraščaj. Fazanje mladiče imenujemo kebčki. Izvalijo se iz jajc, ki jih greje fazanka. Letati začnejo že po desetih dneh.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

JEDO

IN

RASTLIN, PA TUDI

IN

_____ JEDO _____ IN _____ RASTLIN, PA TUDI _____ ,
_____ IN _____ .

- SAMCI IMAJO

ZLATORJAVE BARVE IN DOLG

_____ - SAMCI IMAJO _____ ZLATORJAVE BARVE IN DOLG _____ .

V PREMISLEKIH BODI PODOBEN

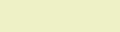

, V DEJANJIH

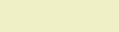

. (Stara ljudska modrost)

V PREMISLEKIH BODI PODOBEN

, V DEJANJIH

.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni stari slovenski modrosti: Vsaka ptica rada pôje v svojem gnezd in Kjer ljudje v miru žive, jim ptice rajsko žvrgole. V katerem primeru bi jo uporabil?

*Razmisli, kako intenzivno kmetijstvo (pogosta košnja, uporaba pesticidov, kmetijske mehanizacije ...) vpliva na prostoživeče živali, ki živijo na travnikih? Kako jim lahko lovci pomagajo pri tem, da bi bilo preživetje živali čim lažje? Ali v svojem okolju najdeš remize? Povprašaj lovca, ali v tvojem kraju živijo fazani.

SRNE – SKRBNE MAME

Maja se pomlad razcveti v nešteti cvetovih in veter nosi naokrog njihove omamne vonjave. Tedaj je čas, ko gozdne živali poskrbijo za svoje potomstvo. Srne svoje mladiče skotijo v visoko travo in jih tam kar pustijo in ne ležijo poleg njih. Čeprav bi se morda za trenutek zazdelo, kako zelo neodgovorne mame so, resnica ne bi mogla biti dlje. Srne so namreč zelo skrbne in predane v svoji materinski vlogi. Zagotovo se skrivajo v bližnjem grmovju in pritajeno opazujejo, ali morda na mladiče preti nevarnost. Z izjemnim sluhom in ostrim vidom zaznajo vsak najmanjši šum in vsako spremembo na travniku. Če se v bližini pojavi lisica, jo prelisičijo tako, da se pretvarjajo, da so ranjene, s čimer odvrnejo lisičino pozornost od mladičev. Z gozdnega roba se opotekajoče zaženejo na travnik. Lisica, ki v ranjeni srni vidi lahek plen, se zažene za njo. Ko sta dovolj daleč, srna preneha s svojo igro in odvihra v varen predel gozda. Kakor le mogoče hitro, se ponovno vrne k svojemu naraščaju. Za mladiče niso nevarnost le lisice, temveč tudi psi, ki jih lastniki puščajo tekati naokrog brez povodca. Še dodatna težava pa je košnja travnikov s kosilnicami. Srne namreč svojih mladičev ne morejo zaščiti pred glasnimi stroji in veliko jih svoje življenje konča pod noži kosilnic. Ko je mladič že dovolj krepak, da začne sam spoznavati svet, ga mama srna vodi iz varnega skrivališča. Skupaj odkrivata trate, kjer je hrana najokusnejša, in skrivališča, kjer je počitek najbolj varen.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLEDJ ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

SO ZELO SKRBNE MAME, SAJ IZ

NENEHNO OPAZUJEJO SVOJE

____ SO ZELO SKRBNE MAME, SAJ IZ _____ NENEHNO OPAZUJEJO SVOJE _____.

NAJRAJE JEDO MLADO

, PA TUDI PLODOVE

DREVJA.

____ NAJRAJE JEDO MLADO _____, _____, PA TUDI PLODOVE _____ DREVJA.

NE SMEJO TEKATI PROSTO PO

IN

____ NE SMEJO TEKATI PROSTO PO _____ IN _____.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni stari slovenski modrosti: Lisica ne krade blizu doma in Ko se lisica na ovsnem strnišču povalja, je njen kožuh že dober.

* V večerni zarji se z lovcom sprehodita med nepokošenimi travniki do gozdnega roba. Poslušajta spomladansko petje ptic in zvoke številnih žuželk, ki se skrivajo v travi. Ali travniško cvetje že cveti? V mraku se usedita na bližnjo prežo in počakajta, da na pašo pridejo srne. Se njihovi mladiči še vedno skrivajo v travi ali jim že sledijo?

VESTNI RAZNAŠALCI SEMEN

Poletje zaživi v pisanih barvah. Iz opršenih rastlinskih cvetov se razvijajo plodovi, ki v sebi nosijo semena. Rastline nimajo nog in svojih semen ne morejo odnesti prav daleč, zato različni pomočniki poskrbijo, da novo življenje v semenih najde svoj prostor pod soncem, kjer lahko požene korenine in nadaljuje svoj rod.

In kateri živalski pomočniki so to? Prav veliko jih je. Lisice se radi posladkajo z gozdnimi sadeži: malinami, robidami in borovnicami. V svojih iztrebkih drobna semena jagodičevja odnesejo v drug del gozda in tam vzklje mlado malinovje, robidovje ali borovničevje. Medvedi na enak način v svojih trebuih naokrog nosijo semena jabolk in hrušk. Medvedja pot skozi gozdove postaja nevidna steza novih lesnik in drobnic.

Pomembne raznašalke semen so tudi ptice. Visoko v krošnjah dreves in v gostem grmovju zobajo drobne plodove divjih češenj, jerebik, mokovcev, črnega bezga, hrastov in bukev. Novi generaciji dreves izdatno pomagajo tudi šoje, krekovti in veverice. Te marljive živali si v jeseni v zemljo izkopljejo luknjice in vanje shranijo hranljiva semena za hudo zimo. Na veliko shrambic pozabijo in iz njih naslednjo pomlad vzkljujejo nova drevesa.

Semena nevede raznašajo tudi živali, ki imajo kožuh. Srne in zajci se radi potikajo po grmičevju in njihovih dlak se mimogrede oprimejo semena, ki so opremljena z ježki ali kaveljčki. Sicer pa je tako, da vsaka žival v gozdu, naj bo velika ali majhna, na neki način pomaga pri kroženju snovi in skrbi, da se v gozdu nikoli ne konča krog življenja.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

SEMENA RAZNAŠAJO RAZLIČNE ŽIVALI – , , , .
SEMENA _____ RAZNAŠAJO RAZLIČNE ŽIVALI – _____ ,
_____, _____ , _____ .

 SE RADA POSLADKA Z , IN .
_____ SE RADA POSLADKA Z _____ ,
IN _____ .

 ZOBAJO PLODOVE , JEREBIK, DIVJIH .
_____ ZOBAJO PLODOVE _____ , JEREBIK, DIVJIH _____ .

DOBRO RAZMISLI IN POJDI V GOZD!

* Pojasni star slovenski pregovor: Sveti Vid je češenj sit.

* V juniju so številne drevesne in grmovne vrste odcvetele in na njih že zorijo plodovi. Z lovцем se sprehodita skozi gozd in ugotovita, kateri plodovi so v juniju že dozoreli in s čim se lahko posladkajo gozdne živali.

KALUŽE

Ko se sprehodimo skozi gozd in naletimo na kalužo, se nam na prvi pogled lahko zazdi, da je to le nepomembna umazana blatna luža. A se tako zelo motimo! Kaluže so neprecenljiv del gozda za številne velike in male gozdne živali. Ko poletja postanejo nevzdržno vroča, se živali hodijo namakat in hladit v vodne kotanje. Še posebno divji prašiči, jeleni in košute neznansko uživajo v blatni kopeli. Z valjanjem po blatu se osvežijo, ohladijo in se obenem znebijo nadležnih zajedavcev.

V kalužah poteka slikovita predstava življenja vse leto. Spomladi jih obiščejo žabe in vanje odložijo svoj mrest. Ob lužah so pogosti tudi komarji, ki v vodo odlagajo svoja jajčeca, spreletavajo jih kačji pastirji in pisani metulji. Ob kalužah najdejo svoj prostor za rast številne rastlinske vrste, za katere bi bilo sicer v gozdu presuho. V sušnih obdobjih so kaluže tiste, ki gozdnim živalim zagotavljajo pitno vodo in ob njih se zbira gozdni živelj od blizu in daleč. Ob kalužah pogosto najdemo prav posebna drevesa, ob katera se živali podrgnejo ali jih označijo z urinom. Takšna mesta imenujemo čohališča. Divji prašiči se ob drevesa podrgnejo s svojim kožuho in na deblu pustijo svoje dlake. Medvedi se dvignejo na zadnje noge in podrgnejo kolikor mogoče visoko ob drevo. S svojim vonjem drugim živalim sporočajo, kako veliki in nevarni so. Lisice in volkovi na izpostavljenih mestih pogosto dvignejo svojo taco in označijo svojo prisotnost z nekaj kapljicami urina.

Vsaka sled in vsaka dlaka ob kalužah in na čohališčih pripoveduje zgodbo, kako gozdne živali skrbijo zase in kako se obveščajo med seboj.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

KALUŽE SO BLATNE , POMEMBNE ZA , IN .

KALUŽE SO BLATNE _____, POMEMBNE ZA _____

IN _____.

KALUŽE SPRELETAVAJO , IN .

KALUŽE SPRELETAVAJO _____ IN _____.

 JE SPOMLADI POLNA , IZ KATERIH SE BODO RAZVILE .

_____ JE SPOMLADI POLNA _____, IZ KATERIH SE BODO RAZVILE _____.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni star slovenski pregovor: Kdor ni prišel dlje od korita, temu je vsaka mlaka morje.

* Z lovцем se sprehodita skozi gozd in poiščita velike blatne luže. Katere rastline rastejo ob njih in katere drobne živali živijo v vodi? Dobro si oglejta stopinje v blatu in ugotovita, katere živalske vrste so v zadnjih dneh obiskale kalužo.

LAČNI JAZBECI

Jazbec je mojster skrivanja in pravo srečo bi morali imeti, da bi ga videli pri belem dnevu. Aktiven je predvsem ponoči, podnevi pa se skriva v varnem zavetju svojih podzemnih rogov, ki jih imenujemo jazbine. Njegov dom je presenetljivo udoben, saj si svoje ležišče na debelo postelje z mahom, listjem in travo. Nemalokrat se zgodi tudi, da si dom deli z lisico.

Jazbeci imajo nizko in čokato telo ter se previdno gibljejo po gozdu. S svojim smrčkom neprestano vohljajo in iščejo deževnike, hrošče, polže, ptičja jajca, gozdne sadeže in plodove gozdnih drevesnih vrst. Pred zimo se morajo do siteda najesti in si nabrati dovolj maščobne zaloge za obdobje zimskega mirovanja.

Na travniku in polju lahko z nekaj sreče opazimo sledi njegove prisotnosti. Jazbec se namreč zelo rad sladka z mlečno koruzo. Pri svojem obedovanju pa niso prav nič uvidevni, saj na veliko lomijo stebila, potacajo vse okoli sebe in delajo škodo na njivah. V jeseni radi zaidejo tudi v vinograde, kjer si želodce polnijo s slastnim grozdom.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

JEDO

, PA TUDI

_____ JEDO _____, _____, _____, PA TUDI _____.

JAZBECI SI KOPLJEJO PODZEMNE
JAZBECI SI KOPLJEJO PODZEMNE _____,

, VČASIH SI JIH DELIJO Z

_____, VČASIH SI JIH DELIJO Z _____.

Z

OPAZUJE ŽIVALI V

_____ Z _____ OPAZUJE ŽIVALI V _____.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni star slovenski rek: Zaradi dreves ne vidi gozda.

* Z lovcom se sprehodita po poljskih cestah mimo travnikov in njiv. Ali je katera divja žival naredila kaj škode na mlečni koruzi? Je bil jazbec ali morda divji prašiči? Kaj lahko naredijo kmetje in lovci, da bi njihove njive ostale nepoškodovane?

LOVČEV NAJBOLJŠI PRIJATELJ

VESTE, KDO JE LOVČEV NAJZVESTEJŠI PRIJATELJ? NIHČE DRUG KOT KOSMATI LOVSKI PES!

LOVSKI PES JE NEPOGREŠLJIV PRI LOVU. KER IMA IZREDNO OSTER SLUH IN VOH, DIVJAD V GOZDU, NA TRAVNIKIH IN V GRMIČEVJU ZAZNA MNOGO PREJ KOT LOVEC SAM. PSI, KI SPADAJO V PASEMSKO SKUPINO PTIČARJI OB TEM, KO ZAZNAJO DRUGO ŽIVAL, LE NEMO OBSTANEJO IN SE ZASTRMIJO V ŽIVAL, MEDTEM KO SE ŠARIVCI ZA DIVJADJO GLASNO POŽENEJO IN JO ŽELIJO IZSLEDITI.

JAZBEČARJI IN TERIERJI SO PRIMERNI ZA LOV NA LISICE IN JAZBECE. KER IMAJO TI PSI KRATKE NOGE IN DOLGO VITKO TELO, SE LAHKO BREZ TEŽAV SMUKAJO PO PODZEMNEM KRALJESTVU LISIC IN JAZBECEV – V NJIHOVIH LISIČINAH IN JAZBINAH. PSI IZ PASEMSKE SKUPINE BARVARJI PA IMAJO IZJEMNO DOBER VOH IN LAHKO IZSLEDIJO DIVJAD TUDI PO VEČ URAH ALI DNEVIH. LOVCI SI NE ZNAJO PREDSTAVLJATI ZIMSKIH LOVOV NA DIVJE PRAŠIČE BREZ POMOČI LOVSKIH PSOV.

LOVSKI PES PA VSEENO NI LE LOVČEV POMOČNIK. JE ZVEST TOVARIŠ, KI Z LOVCEM DELI NAJBOLJ PRISTNE TRENUTKE NA LOVU IN TIŠINO GOZDA. MED LOVCEM IN NJEGOVIM PSOM JE STKANA NEVIDNA, A MOČNA VEZ, KI JE ZGRAJENA IZ ZAUPANJA IN ZVESTOBE.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLEDJ ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

KRVOSLEDEC LAHKO VEČ

PO SLEDI IŠČE RANJENEGA

___ KRVOSLEDEC LAHKO VEČ ___ PO SLEDI IŠČE RANJENEGA _____

VEČ JE _____ PSOV KOT _____ BREZ NAPAKE.

VEČ JE _____ PSOV KOT _____ BREZ NAPAKE.

DOBRO JE VEDETI, KAM _____ SVOJO _____ MOLI.

DOBRO JE VEDETI, KAM ___ SVOJO ___ MOLI!

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni znan pregovor: Pes, ki laja, ne grize.

* Poznaš lovca, ki ima lovskega psa? Prosi ga, da greste skupaj na sprehod v gozd ali na travnik. Opazuj, kako pes išče sledi divjadi, kako se vede in kako dobro posluša svojega gospodarja. Ste morda izsledili katero žival? Na list papirja nariši dogajanje v gozdu.

PO LOVSKIH STEZICAH Z LOVCEM MATJAŽEM TA ZELENA BRATOVŠČINA

Ko se je na koledarju bližal oktober in je gozd že rumenel, je bil Matjaž ves nestrpen, saj je vedel, da se začneja obdobje skupnih lovov. To je čas, ko se lovci zberejo in družno odidejo v gozd na lov divjadi. S seboj imajo tudi lovske pse, ki s svojimi občutljivimi smrčki iščejo vonjavne sledi divjadi in z glasnim laježem sporočajo lovcem, v katerem grmu se skrivajo divji prašički, lisice in drugi plašni prebivalci gozda in da so jih dvignili iz skrivališč.

»Matjaž, ali naju boš vzel poleg na skupni lov?« sta prosila Tine in Špela, medtem ko sta skupaj z Matjažem v gozdu nabirala sladke kostanje.

»Lahko, toda najprej bosta spoznala moje lovske prijatelje – zeleno bratovščino. Jutri se bomo sestali ob lovski koči. Prideta zraven?« ju je povabil Matjaž.

»Seveda!« sta odvrnila v en glas in bila že vsa nestrpna, da bosta spoznala Matjaževe lovske prijatelje.

Naslednji dan je minil, kot bi trenil, in že sta se peš odpravila proti lovski koči. Tam je bilo že kar nekaj lovcev. Sedeli so za mizo in se pogovarjali.

»To sta Tine in Špela,« je Matjaž zbrani družbi predstavil sosedova otroka.

»Rada bi šla kdaj z nami na skupni lov, pa opazovat in krmit divjad. Kaj menite, ju vzamemo poleg?« je svoje prijatelje vprašal Matjaž.

»Počasi, počasi ...« je glas povzdignil rdečeličen in debelušen lovec.

»Najprej nam morata dokazati, da poznata živali,« je resno nadaljeval. Tine in Špela sta zardela in postalo ju je kar malce strah. Nista vedela, če res dovolj dobro poznata gozdne živali, da bi lahko skupaj z lovci odšla v gozd.

»Povejta nam, koliko nog ima zajec,« ju je vprašal lovec. Tine in Špela sta se spogledala in nasmejala.

»Štiri, seveda!« Svoj odgovor sta izstrelila kot iz topa.

»Narobe!« Tako je zarohnel debelušen lovec in otroka sta se kar prestrašila.

»Zajec ima dve sprednji in dve zadnji nogi ter dve levi in dve desni nogi,« je nadaljeval in še preden je povedal povedal do konca, so se vsi lovci za mizo že smejali in krohotali. Vedeli so, da debelušni lovec rad stresa šale in zabava zeleno bratovščino.

»Kako pa gre lisica v svojo luknjo? Z glavo ali z repom naprej?« ju je vprašal lovec.

»Tega pa ne vem, še nikoli nisem videl, kako gre lisica v luknjo,« je previdno odgovoril Tine, lovci pa so ponovno planili v smeh.

»No, pustite ju že vendar,« je v smehu dejal Matjaž.

»Tine in Špela sta prava ljubitelja živali in gozda in z veseljem ju bomo vzeli s seboj, kajne?« je moral posredovati Matjaž.

»Seveda, seveda!« so se strinjali vsi v en glas! Sprejeli so ju za mizo, jima ponudili kozarec soka in rezino kruha z odlično salamo. Še naprej so stresali šale o živalih in se spominjali nenavadnih lovskih prigod. Tine in Špela sta v tistem popoldnevu spoznala, da so lovci prav zares srčni in dobrodušni ljudje. Med seboj si nesebično pomagajo in so res pravi prijatelji, kakršnih ne moreš najti kar povsod.

»Vidita, kako lepo je biti del zelene bratovščine!« je proti večeru dejal Matjaž, ko so se vračali domov.

»Prav imaš! Tudi midva bova nekoč postala prava lovca z velikim zelenim klobukom na glavi!« je bila navdušena Špela, Tine pa je bil nekoliko zamišljen in je čez čas potihlo vprašal Matjaža:

»Toda zajec ima kljub vsemu štiri noge, kajne?«

Odgovori na vprašanja!

Kdo lahko postane lovec? _____

Kakšna je naloga lovskih psov na skupnem lovu? _____

Naštej nekaj gozdnih plodov, ki jih lahko v jeseni v gozdu najdejo divje gozdne živali? _____

GOZDNA POLICIJA

Šoja je pogosta prebivalca naših gozdov. Sodi v družino vran in zlahka jo prepoznamo po svetlo rjavem perju, črno-beli glavi in značilnih modrikastih progah na krilih. Šojam rečemo tudi gozdni policaji, saj z glasnim vikom in krikom živalskim prebivalcem gozda sporočajo, da je v gozd vstopil vsiljivec – naj si bo sprehajalec, lovec, gozdar ali pa kakšna velika žival.

Visoko v drevesnih krošnjah si šoje spletejo gnezdo iz vejic, mahu in trave. V enem gnezdu samica znese 4 do 6 jajc, na katerih večino časa sedi sama. Medtem ji samec pridno nosi hrano. Ko mladiči pokukajo na plano, oba hitita med krošnjami dreves in lačnim kljunčkom prinašata žuželke, ličinke in pajke, pa tudi jagodičevje in razna semena. Starša tudi bojevito branita svoje mladiče pred morebitnimi vsiljivci, če bi jim hoteli škodovati.

V jeseni imajo šoje veliko dela: po tleh pobirajo želod in ga shranjujejo v značilne shrambice. V luknje v tleh nosijo želode in si tako pripravljajo zalogo hrane za hude zimske dni. Na marsikatero shrambico na srečo hrastovih dreves tudi pozabijo in tako spomladi iz pozabljene zaloge hrane zrastejo mladi hrastiči. Na tak način šoje pomagajo pri naravnem pomlajevanju gozdov in pri širjenju hrasta na nova območja, gozdovi pa ostajajo zdravi in raznoliki.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

SE PREHRANJUJEJO Z

IN

SE PREHRANJUJEJO Z _____, _____ IN _____.

POBIRAJO

IN GA SHRANJUJEJO V

V GOZDNIH TLEH.

POBIRAJO _____ IN GA SHRANJUJEJO V _____ V GOZDNIH TLEH.

NA ŠOJINIH

SO ZNAČILNE PROGE

BARVE.

NA ŠOJINIH _____ SO ZNAČILNE PROGE _____ BARVE.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni, kaj pomeni rek Biti glasen kot šoja?

* Sprehodi se skozi jesenski gozd in dobro poslušaj zvoke v gozdu. Kaj slišiš? So šoje opazile tvojo prisotnost? Katere živali slišiš in katere si uspel/-a videti?

LOV S SOKOLI – SOKOLARJENJE

Lovci se radi pohvalijo, da je lovski pes njihov najboljši prijatelj in partner na lovu. Toda nekateri lovci so si že pred tisočletji izbrali drugačnega pomočnika – ptico ujedo. Tak način lova imenujemo sokolarjenje.

In kako sokolarjenje pravzaprav poteka? Sokolar (lovec) pred lovom na svojo ptico pritrdi zvonček. Ptica ga mora imeti zato, da jo kasneje lovec v goščavi lažje najde. Ko sokolar opazi plen (zajca, fazana, vrano ali raco), dvigne roko in odveže ptico, ki odleti v višave. Ko s svojim izjemnim vidom opazi plen, se z veliko hitrostjo spusti nadenj in ga zgrabi s kremplji. Ko to opazi sokolar, prihiti k uplenjeni živali in svoji ptici za nagrado ponudi košček mesa. Nato se ptica vrne na roko. To je zelo star način lova, pri katerem človek in ptica izjemno dobro sodelujeta in si zaupata.

V Sloveniji lovci sokolarji največkrat lovijo s sokoli ali kragulji. Da so ptice uspešne pri lovu, morajo biti lačne. Če so njihovi želodčki polni, bodo le zadovoljno sedle v vrh najbližjega drevesa in počivale, sokolar pa se bo ob tem jezil, ker se ptica ne bo želela spustiti na tla. Pomembno je, da lovec svojo ptico, s katero lovi, zelo dobro pozna.

Ptice ujede so tako zelo uspešne pri lovu zato, ker imajo odličen vid in lahko izjemno hitro letijo. Sokoli so najhitrejši živali na svetu, saj lahko ob tem, ko lovijo svoj plen, letijo tudi do 300 km/h. Ali ni to naravnost neverjetno?

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

NA LOVU S

JE PLEN LAHKO

ALI

NA LOVU S _____ JE PLEN LAHKO _____, _____, _____ ALI _____.

SVOJI PTICI NA

PRITRDI

, DA JO PO LOVU LAŽJE NAJDE.

_____ SVOJI PTICI NA _____ PRITRDI _____, DA JO PO LOVU LAŽJE NAJDE.

SOKOL IMA UKRIVLJEN

, MOČNE

IN OSTRE

ZA ODLIČEN VID.

SOKOL IMA UKRIVLJEN _____, MOČNE _____ IN OSTRE _____ ZA ODLIČEN VID.

DOBRO RAZMISLI ... IN POJDI V GOZD!

* Pojasni, kaj pomeni rek Če golobica s kraguljem ljubezen sklepa, je slepa.

* Poglej v nebo. Vidiš kakšno ptico, ki leti hitro in visoko? Mogoče je sokol na svojem lovu. Predstavlja si, da letiš z njim. Kaj vidiš pod seboj? Kako sta videti travnik in gozd? Nariši pogled skozi sokolove oči.

